

Пам'ятка

щодо проведення інструктажів із питань охорони праці та безпеки життєдіяльності

За характером і часом проведення інструктажі з *охорони праці* для працівників і *безпеки життєдіяльності* для вихованців оздоровчого табору поділяються на: вступний, первинний, позаплановий та цільовий.

1. Вступний інструктаж проводиться:

- з усіма працівниками, які приймаються на тимчасову роботу, незалежно від освіти, стажу роботи та посади;
- з працівниками інших організацій, які прибули до табору і беруть безпосередню участь у навчально-виховному процесі;
- з учнями, які прибули до оздоровчого табору для відпочинку при оформленні;

Запис про проведення вступного інструктажу з охорони праці робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу та про проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності у журналі обліку виховних занять.

2. Первинний інструктаж проводиться:

- до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником;
- який буде виконувати нову для нього роботу;
- перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням *різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо*.

3. Позаплановий інструктаж проводиться:

при введенні в дію нових нормативних актів про охорону праці;
при зміні технологічного процесу, зміни або модернізації устаткування, приладів та інструментів, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;
при порушенні працівниками вимог нормативних актів про охорону праці, що можуть призвести до травм, або привели, аварій пожеж тощо;
при перерві в роботі більш ніж на 30 календарних днів – для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт – понад 60 днів;
з вихованцями, учнями – в кабінетах, групах тощо при порушеннях ними вимог нормативних актів про охорону праці, що

можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо:

4. Цільовий інструктаж проводиться:

при виконанні разових робіт, не передбачених трудовою угодою;

при ліквідації аварії, стихійного лиха;

при проведенні робіт підвищеної небезпеки на які оформляються наряд – допуск, розпорядження або інші документи;

проводиться з вихованцями, учнями оздоровчого табору в разі організації масових заходів (екскурсії, походи), (спортивні заходи тощо)

Первинний, позаплановий, цільовий інструктажі з учнями проводять: вихователі груп, педагогічні працівники за відповідними інструкціями чи програмами.

Вступний інструктаж із безпеки життєдіяльності для вихованців рекомендовано проводити за орієнтовними інструкціями (*№ 1- № 6*).

Первинний інструктаж із охорони праці для педагогічних працівників рекомендується проводити за інструкцією *№ 7*.__

Орієнтовні інструкції з охорони праці та безпеки життєдіяльності для дитячого оздоровчого табору

Інструкція з безпеки життєдіяльності № 1

ПРОФІЛАКТИКА ОТРУЄНЬ ГРИБАМИ

Гриби – цінні продукти харчування, мають добрі смакові властивості. За поживними якостями вони близькі до овочів. Гриби багаті на білки (значно їх більше, ніж в овочах), до того ж вони містять усі незамінні амінокислоти (за винятком цистину).

Тому їх ще називають «лісним м'ясом». Так, у 100г їстівної частини білих грибів міститься 3,7г білків,

підберезовиків - відповідно 2,3г,
опеньок - 2,2г, лисичок — 1,6г,
маслюків - 0,7г тощо. Жири грибів добре
засвоюються (до 95%), в їх складі є такі важливі та необхідні для
організму компоненти, як фосфоліпіди, зокрема лецитин. Подібно
до рослин гриби містять вітаміни А, В, В₂, РР, С, Д тощо. Спектр
мінеральних речовин грибів надзвичайно різноманітний. За їх
вмістом вони не поступаються не тільки овочам, а навіть багатьом
фруктам. Гриби містять калій, натрій, мідь, цинк, залізо, йод,
марганець та інші необхідні для життєдіяльності людини елементи.
Так, 10 г опеньків задовольняють добову потребу організму
людини в цинку та міді, які відіграють важливу роль у
кровотворенні. Фосфору і кальцію в грибах майже стільки, скільки
в рибі.

У країні виявлено 80 потенційно отруйних грибів, із них 10 видів
— смертельні та отруйні.

Найбільше отруйних грибів розвивається в осінній період
(серпень – жовтень), а в умовах теплої затяжної осені – навіть до
середини листопада. На них можна натрапити не тільки в лісі, а й у
парку, саду, полі, на луках, у садибі.

Майже всі тяжкі та смертельні випадки отруєння грибами є
результатом однієї помилки – збирання та вживання в їжу блідої
поганки, замість схожих на неї їстівних грибів. Розрізняють у неї 3
види: зелену, жовту і білу. На Україні вони ростуть повсюди з
липня до жовтня у листяних та змішаних лісах (особливо з
домішками дубу, берези, буку). Усі частини блідої поганки
надзвичайно отруйні: шапинка, ніжка, шкірка. Навіть її спори не є
винятком: вони також дуже небезпечні для здоров'я. Спори з вітром
можуть потрапити на рослини та гриби, що ростуть поблизу. Тому
слід завжди дотримуватись правила: не збирати ягоди, гриби та
інше, які ростуть поряд чи неподалік від поганки. **Жоден вид
кулінарної обробки не звільняє її від отруйних речовин.**

Тривалість зберігання теж не руйнує токсинів блідої поганки.
Особливо отруйні сирі гриби.

Значну небезпеку для здоров'я представляє свинушка (товста або
тонка), яку до цього часу багато людей вважають за їстівний гриб.
Давно відомо, що цей гриб містить деякі токсини, зокрема

гемолізін і гемаглютинін. Оскільки вони інактивуються при тепловій кулінарній обробці, гриб вважався умовно їстівним, придатним, правда, тільки після відварювання. Нещодавно було встановлено, що свинушка здатна утворювати ще одну отруйну речовину типу мускарину, яка не руйнується при тепловій обробці. У неї також найдена специфічна речовина, накопичення якої в організмі людини призводить до тяжкого захворювання крові. Крім цього, свинушці більшою мірою, ніж іншим грибам, притаманна властивість вбирати в себе токсичні сполуки важких металів, зокрема свинцю, ртуті, кадмію тощо, що містяться у вихлопних газах автотранспорту, відходах багатьох виробництв, які забруднюють навколишнє середовище. Токсичність гриба доведена й тим, що, вже зареєстровано багато випадків, коли часті (не епізодичні) вживання свинушок призводили до отруєнь, іноді зі смертельним кінцем. При цьому отруєння може наступити через невизначений час (від декількох годин до 2 – 5 років). Таким чином, цей гриб зараз віднесений до отруйних.

Слід пам'ятати, що іноді навіть їстівні гриби можуть стати причиною отруєння. По-перше, це буває у тих випадках, коли збирають та вживають гриби старі, перезрілі або після тривалого зберігання.

Збирати можна лише ті гриби, які людина дуже добре знає «в обличчя». Тим більше, що досі не існує надійних, швидких та простих способів визначення отруйності чи їстівності грибів. Ось чому ні в якому разі не можна довіряти існуючим небезпечним забобонам щодо них, зокрема:

1.«Всі їстівні гриби мають приємний смак». Твердження невірне і може призвести до трагічних наслідків. Так, бліда поганка має добрий присмак без будь-яких неприємних особливостей. Те ж саме характерно й для мухомора червоного.

2.«Отруйні гриби обов'язково повинні мати неприємний запах, а їстівні - приємний». Смертельно отруйна бліда поганка та червоний мухомор, особливо молоді екземпляри, мають досить приємний запах. Більш того, запах блідої поганки нагадує запах печериць. Лише деяким отруйним грибам (мухомор білий вонючий) властивий неприємний запах.

3.«Всі гриби у молодому віці їстівні». Бліда поганка однаковою

мірою смертельно отруйна як у молодому, так і в зрілому віці.

4.«Личинки комах і слимаки не їдять отруйних грибів. Тому червиві гриби можна вживати в їжу без побоювання». Насправді, як слимаки, так і личинки комах їдять навіть сильно отруйні гриби.

Щоб запобігти отруєнню грибами, при їх збиранні необхідно дотримуватися таких правил:

- не збирати невідомих, зовсім незнаних грибів. Збирати тільки ті гриби, про які точно відомо, що вони їстівні;

- якщо немає впевненості в доброякісності зібраних грибів, їх необхідно перевірити за допомогою більш досвідчених осіб (батьків, сусідів тощо). Однак при цьому слід враховувати, що в кошику, особливо якщо замість нього використовується торбинка, гриби мнутья, шапинки можуть відокремлюватися від ніжок. Таким чином, втрачається можливість правильно визначити приналежність грибів;

- у підозрілих та малознайомих грибах слід звертати увагу на колір шапинки, пластинок, м'якуша, наявність кільця на ніжці та піхви біля її основи, а також на запах гриба;

- ніколи не збирати гриби, які в основі ніжки мають бульбовидне потовщення, а її кінець обгорнутий яйцеподібною піхвою, що є характерними ознаками блідої поганки;

- при збиранні печериць та сироїжок гриби слід обов'язково виривати, а не зрізати, щоб мати можливість візуально оцінити все плодове тіло гриба, особливо нижній кінець ніжки. Хоча при вириванні їстівного гриба руйнується його відтворювальна частина - грибниця, однак цінність гриба та людського життя чи здоров'я - речі непорівняні. При вириванні печериць нижній кінець ніжки буде закруглений, із залишками ґрунту. У сироїжки нижній кінець ніжки буде закругленим, як колодочка ножа, гладеньким і чистим, з невеликим місцем відриву в центрі;

- при збиранні печериць слід також звертати увагу на колір пластинок, які знаходяться на нижній поверхні шапинки. Не можна вживати в їжу печериці, що мають пластинки білого кольору, бо в блідої поганки вони тільки такого кольору. У справжніх печериць пластинки швидко рожевіють і в а потім

темніють;

- наявність обідка вінчика не є обов'язковою відмінною ознакою блідої поганки. Посушливого літа, наприклад, в таких умовах у неї може зникати ця характерна для неї ознака. Тоді за зовнішнім виглядом (коли шапинки та пластинки) вона дуже схожа на сирійжку зелену, зеленкувату, тощо.

Поряд з цим гриби необхідно збирати в екологічно чистих місцях. Вони «чистильники лісу», бо всмоктують в себе вологу (всякий гриб — це майже 90% води), а разом з нею і весь набір екологічних нечистот та шкідливих речовин, які містяться в ґрунті лісу. В першу чергу це стосується важких металів — свинцю, ртуті, міді, кадмія, радіонуклідів. Ось чому доцільно напередодні «грибного полювання» ознайомитися з картою радіаційного стану місцевості та визначити на ній можливість збирання грибів в намічених місцях Крім того, навіть у тих районах, де забрудненість радіонуклідами визнана незначною та збір дарів лісу не заборонено, придатність зібраних грибів до споживання доцільно кожного разу піддавати радіаційному контролю.

Отруєння грибами проявляється по-різному в залежності від того, яким гриб спричинив захворювання. Наслідки отруєння залежать, крім виду гриба, також від стану здоров'я постраждалого, кількості з'їдених грибів. Найбільш тяжко переносять грибні отруєння діти, тому серед них найчастіше спостерігаються випадки зі смертельним кінцем.

За характером дії на людину отруйні гриби поділяються на три групи: переважної дії на шлунково-кишковий тракт (печериця отруйна, опеньки сірчано-жовтий WNTPGPQLN_та цегляно-оранжевий несправжні), нервову систему (мухомори червоний та пантеровий, іноцибе Патуйяра) та печінку і нирки (бліда поганка та її різновиди, павутинок оранжево-червоний, гриб зонтик цегляно-сіро-червоний).

Гриби переважної дії на кишково-шлунковий тракт здебільшого викликають легкі форми отруєння, які проявляються через 0,5—2 години після їх споживання: нудотою, блюванням, болями у животі, проносом, іноді непритомністю. Одужання настає через 1-2 дні від початку захворювання. Гриби, які переважно діють на

нервову систему, викликають більш тяжкі отруєння. Симптоми захворювання з'являються через 0,5—4 години після вживання грибів: сильна нудота, блювання, пронос, втрата свідомості, галюцинації, сильна слино- та слюзотеча, запаморочення, порушення свідомості, марення. Зіниці розширені, хода п'яної людини. Переважно потерпілі одужують через 1-3 дні. Смертельні випадки трапляються рідко: до 2,5% від постраждалих. Найбільш тяжкі випадки отруєння пов'язані з грибами, які переважно діють на печінку та нирки. Симптоми отруєння спотерігаються через 6-48 годин (2-17 днів — при авутиннику оранжево-червоному) після вживання грибів в їжу і дуже схожі захворювання холерою: нудота, блювання, сильні болі в животі, пронос олероподібного типу. Випорожнення спочатку жовтого або глинисто-єленого кольору, потім стають слизоводянистими, без запаху. Відмічається слабкість, спрага, падіння кров'яного тиску, судом, знепритомнення, марення, можлива поява жовтяниці тощо. Якщо хворий одужає, то не раніше як через 3-4 тижні й навіть кілька місяців. До цього у постраждалих часто розвиваються хронічні захворювання печінки (хронічний гепатит) та нирок (хронічний нефрит).

Врятування життя постраждалих багато в чому залежить від своєчасного надання їм долікарської допомоги. Що треба робити при появі перших ознак отруєння грибами? В такому випадку необхідно негайно звернутися до лікаря або викликати «Швидку медичну допомогу». Одночасно, не чекаючи їх прибуття, хворого слід покласти в ліжку та промити йому шлунок: дати випити 4-5 стаканів перевареної води кімнатної температури або содового розчину (1 чайна ложка соди на 1 стакан води), або слабкого марганцевого розчину (блідо-рожевого кольору). Після цього викликати блювоту введенням у рот зворотного кінця ложки (або пальця) на корінь язика. Процедуру слід повторювати до тих пір, поки промивні води не стануть чистими. Після цього доцільно постраждалого напоїти прохолодним міцним чаєм, кавою або молоком. Приймати будь-які ліки та їжу, а більше того алкогольні напої забороняється, бо це може прискорити всмоктування токсинів грибів у кишечнику.

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- будь-що їсти, вживати будь-які ліки чи алкогольні

напої, молоко (це може прискорити всмоктування токсинів грибів у кишечник);

- займатися самолікуванням;

- блювання не можна виконати, якщо постраждалий перебуває без

- свідомості чи у стані судом; вагітна жінка; має захворювання серця.

ЗАГАЛЬНИХ НАДІЙНИХ СПОСОБІВ

РОЗПІЗНАВАННЯ ОТРУЙНИХ ГРИБІВ НЕМАЄ. ПРИ ЇХ ЗБИРАННІ, НАВІТЬ ЗА НАЯВНОСТІ ПЕВНИХ ЗНАНЬ І ДОСВІДУ, ЗАВЖДИ НЕОБХІДНО СУВОРО ДОТРИМУВАТИСЯ ОСНОВНИХ ПРАВИЛ!

Правила поведінки на природі

Якщо ти заблукав

Зупинись, озирнись навкруги, прислухайся до звуків (виходити необхідно на звуки та шум).

Запам'ятай зони прослухування:

- ✓ шум потяга10 км;
- ✓ паровозний гудок10 км;
- ✓ автомобільний сигнал2-3 км;
- ✓ гавкіт собак, ржання коня2 - 3 км;
- ✓ крик людини1-1,5 км;
- ✓ шум вантажівки0,5-1,5 км

Визнач скільки часу ти рухався, згадай свій шлях.

Шукай доріжку, дорогу, струмок, річку – вони виведуть до житла.

При виході на доріжку, дорогу рухайся по напрямленню слідів, при виході до річки або струмка – вниз за течією.

Якщо ти відстав від групи

Не сходи з доріжки .

Зупинись на роздоріжжі та чекай коли за тобою прийдуть.

Якщо погода погіршилась, розведи вогнище та збудуй тимчасове укриття.

Запам'ятай!

✓ На маршруті не можна віддалятися від групи.

✓ Не збирай та не куштуй незнайомі тобі ягоди, навіть якщо на вигляд вони апетитні.

Інструкція з безпеки життєдіяльності № 2

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ НА ВОДІ

Запам'ятай!

- ✓ забороняється купатися в водоймах, які не мають дозволу санепідемстанції;
- ✓ не пірнай у незнайомих місцях;
- ✓ не запливай за буйки;
- ✓ не запливай на місця, де ходять судна, не наближайся до суден;
- ✓ не хапайте один одного за руки та ноги під час ігор у воді;
- ✓ не плавай на надувних матрасах або камерах на глибині;
- ✓ тим, хто не вміє плавати, купатися тільки в спеціально обладнаних місцях глибиною не більше 1,2м.

При користуванні човна (катамараном, водним велосипедом) **забороняється:**

- ✓ відпливати далеко від берега;
- ✓ вставати, переходити та розкачуватися в човні;
- ✓ пірнати з човна;
- ✓ залазити в човен через борт;

Якщо людина тоне

відразу звучно крикни на допомогу: «Людина тоне»!

попроси когось на березі визвати рятувальників та «швидку допомогу»;

кинь утопаючому рятувальний круг, довгу мотузку з вузлом на кінці;

якщо добре плаваєш, зніми одяг та взуття і, пливучи, доберись до утопаючого;

підпливай до утопаючого із заду, хапай за шию та волосся і пливи з ним до берега;

намагайся не дати утопаючому схватити себе;

після того, як витягнули людину з води необхідно провести всі заходи щодо її оживлення;

Якщо потерпілий при свідомості, необхідно зняти з нього

мокрый одяг, витерти насухо, одягнути в сухий одяг, зігріти гарячим чаєм. У разі критичного стану зробити штучне дихання, закритий масаж серця.

якщо утопаючий пішов під воду – запам'ятай орієнтири.

Якщо тонеш ти

не панікуй;

зніми з себе зайвий одяг, взуття, кричи, зви на допомогу;
ляж на спину, розслабся, зроби декілька глибоких вдихів;
прочисти ніс, проковтни воду, декілька разів зроби вдих – видих;

якщо зачепився під водою при нирянні – не рвись намагайся звільнитися від того, що тобі мішає;

При судомі ноги:

- ✓ затримай подих та щипни зведену м'язу декілька разів;
- ✓ послаб зведену кінцівку;
- ✓ пливи до берега.

Запам'ятай!

- ✓ під час грози забороняється перебувати поблизу води;
- ✓ Не купайтеся відразу після приймання їжі і великого фізичного перевантаження (гри у футбол, боротьби, бігу тощо). Перерва між прийманням їжі й купанням повинна бути не менше 40-50 хв.
- ✓ У разі вушних захворювань, особливо під час пошкодження барабанної перетинки, не стрибайте у воду головою вниз. Після перенесення захворювань середнього вуха вкладайте у вухо під час купання вату, змащену вазеліном.
- ✓ Не купайтеся під час фізичної недуги та підвищеній температурі.

Інструкція з безпеки життєдіяльності № 3

ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ПОВЕДІНКА НА ВУЛИЦІ

1. Дії або бездіяльність дорожнього руху та інших осіб не повинні створювати небезпеку чи перешкоду руху.
2. Пішоходи повинні рухатись по тротуарних і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку.
3. Водії, пішоходи та пасажери зобов'язані бути особливо уважними до таких категорій учасників руху як діти, люди

похилого віку та особи з явними ознаками інвалідності.

4. За межами населених пунктів пішоходи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини дороги, повинні йти на зустріч руху транспортних засобів.

5. Рух організованих груп людей по дорозі дозволяється тільки в напрямку руху транспортних засобів колоною не більше як 4 чоловіки. Попереду і позаду колони на відстані 10-15 м. з лівого боку повинні бути супровідники з червоними прапорцями, а в темну пору доби та в умовах недостатньої видимості із засвіченими ліхтарями: попереду білого кольору, позаду червоного.

6. Організовані групи дітей дозволяється водити тільки по тротуарах і пішохідних доріжках, а коли їх нема – по узбіччю дороги у напрямку руху транспортних засобів, але тільки у світлу пору доби і лише у супроводі дорослих.

7. Пішоходи повинні переходити проїзну частину по пішохідних переходах у тому числі підземних і надземних.

8. У місцях де рух регулюється, пішоходи повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора.

9. Перед виходом на проїзну частину позаду транспортних засобів, що стоять, пішоходи повинні впевнитися у відсутності транспортних засобів, що наближаються.

10. Чекаючи транспортний засіб пішоходи повинні на тротуарах, посадових майданчиках, якщо вони відсутні - на узбіччі. Не створюючи перешкод для дорожнього руху.

11. У разі наближення транспортного засобу з увімкненими проблисковими маячками червоного та синього кольору або спеціальними звуковими сигналами пішоходи повинні утримуватися від переходу проїзної частини або негайно залишити її.

12. Небезпечність для учасників дорожнього руху:

- виходячи на проїзну частину, не впевнившись у відсутності небезпеки для себе та інших учасників руху;
- раптово виходити, вибігати на проїзну частину, в тому числі на пішохідний перехід;
- допускати самотійний перехід, без нагляду дорослих;
- переходити проїзну частину поза пішохідним переходом забороняється;

- затримуватись і зупинятися на проїзній частині, якщо це не пов'язано із забезпеченням безпеки дорожнього руху.

13. У разі причетності пішохода до дорожньо-транспортної пригоди він повинен подати можливу допомогу потерпілим, записати прізвище та адреси очевидців, повідомити орган чи підрозділ міліції про пригоду.

14. Пішохід має право на перевагу під час переходу проїзної частини позначеними не регульованими пішохідними переходами (зебра та ін.), а також регульованими переходами за наявності на те відповідного сигналу регулювальника чи світлофора.

Інструкція з безпеки життєдіяльності № 4

ПРАВИЛА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОВЕДІНКИ ПРИ ПОЖЕЖІ У ПОБУТІ

Вимоги пожежної безпеки:

Не використовуй саморобні електричні пристрої та запобіжники, не користуйся електрошнурами та проводами з порушеною ізоляцією.

Не вмикай в одну розетку велику кількість користувачів струму, не використовуй несправну апаратуру, не користуйся пошкодженими розетками.

Не накривай і не обгортай електролампи та світильники папером, тканиною, не користуйся електропрасками, плитками, чайниками без підставок із негорючих матеріалів, не залишай без нагляду ввімкнені електричні пристрої.

Не захаращуй проходи, коридори, сходові майданчики та евакуаційні люки на балконі меблями та різними матеріалами, не влаштовуй в квартирі майстерню та склад.

Не залишай без нагляду газові та електро- прилади ввімкненими навіть на короткий час.

Не грай з сірниками, запальничками, свічками, бенгальськими вогнями, петардами.

Не залишай без нагляду піч, що горить.

Зберігай обережність при використанні предметів побутової хімії. Легкозаймисті та горючі рідини зберігай в щільно

закритій посуді, подалі від нагрівних приладів.

Порядок дій у разі виникнення пожежі:

Оціни ситуацію, впевнись в наявності небезпеки та визнач звідки вона виходить.

Виклич пожежників за тел. **101**.

Повідом про пожар сусідам, вимкни газ, електроенергію, за можливості закрій вікна та двері.

Негайно покинь приміщення, йди в сторону, протилежну пожежі.

Рухайся до виходу, або в сторону не задимленого сходового майданчика.

Накрійся вологою щільною тканиною (рушником, одіялом).

Дихай через вологу тканину, одяг.

Рухайся до виходу пригнувшись або повзком – внизу диму менше.

Якщо вийти з приміщення неможливо:

Повернись і щільно закрій вхідні двері.

Щілі та вентиляційні отвори затули вологими ганчірками.

Подавай сигнали рятувникам через вікно шматком яскравої тканини або ліхтарем.

При задимленні приміщення або підвищенні температури вийди на балкон (лоджію), щільно закрій за собою двері.

При загоранні електроприладів:

Вимкни живлення (витягни вилку з розетки, або відключи щит).

Накрій прилад щільною тканиною, або одіялом.

Якщо пожежа посилюється, закрій вікна та двері, покинь приміщення.

Повідом пожежну частину за тел. **101**.

При загоранні одягу на людині дій таким чином:

Не давай йому бігати – вогонь розгорається сильніше і може перекинутися на інші предмети.

Звали людину на землю (на підлогу), гаси одяг, використовуючи щільну тканину, воду, землю, сніг, пісок і т. ін. при цьому залишай голову відкритою.

Як користуватися вогнегасником.

Пінний вогнегасник ОХП-10

Піднеси вогнегасник до джерела пожежі.

Прочисти отвір шпилькою чи голкою.

Підніми рукоятку і відкинь (переверни) її до упору на 180°.

Переверни вогнегасник вверх дном, струси та направ струю на джерело загорання.

ЗАПАМ'ЯТАЙ:

✓ Пінний вогнегасник забороняється використовувати при гасінні електропроводки та електроприладів, які знаходяться під напругою.

Вуглекислотний вогнегасник ОУ-2

Зірви пломбу, висмикни чеку.

Направ розпилювач на вогонь.

Натисни на ричаг.

ЗАПАМ'ЯТАЙ:

✓ При використанні вуглекислотного вогнегасника забороняється тримати його в горизонтальному положенні або перевертати головою вниз;

✓ Торкатися відкритими частинами тіла до розпилювача;

✓ При загоранні в електроустановках, що знаходяться під напругою підводити розпилювач до них ближче ніж на 1 метр.

Інструкція з безпеки життєдіяльності № 5

ПРАВИЛА ПОВОДЖЕННЯ ПРИ ЗУСТРІЧІ ЗІ СВІЙСЬКИМИ І ДИКИМИ ТВАРИНАМИ

Собака – друг людини. Це справді так. Упродовж тисячоліть він вірно служить людям, виконуючи різноманітні функції: стереже худобу на пасовищах, охороняє обійстя, квартири та цінні об'єкти і споруди, бере участь у військових операціях, допомагає медичним, санітарним та пошуковим заходам, служить поводитирем для незрячих, приходять на допомогу людям у воді та проваллях, тішать своєю присутністю дітей і рятує від самотності одиноких людей. Тому й любимо ми собаку. Часто хочемо і прагнемо погладити його, засвідчивши свої добрі почуття.

І тут нерідко наражаємося на протилежну реакцію пса: він не сприймає нашої ласки, а коли намагаємося силоміць її нав'язати, то вчиняє опір, який може закінчитися тим, що собака покусав людину. Навіть свого господаря.

Чому?! Не треба ніколи забувати, що пес – звір. І хижі! А

хижий звір завжди потенційно небезпечний. Навіть якщо він приручений. Бо в його клітинах дримає пам'ять віків, яка застерігає: бійся тих, хто наближається до тебе, бо вони можуть бути дужчими і заподіяти зло; і доганяй та нападай на тих, хто слабший, бо вони можуть стати твоєю здобиччю. Ось це завжди потрібно пам'ятати, маючи справу з собаками. Особливо з великими за розміром. Насамперед із тими, які виховані людьми спеціально для того, щоб нести охоронну службу, брати участь у переслідуванні правопорушників та у військових операціях. А ще при зіткненні з бродячими, так званими нічийними, псами, бо вони можуть бути не тільки агресивними, а й хворими на особливо небезпечні для людей недуги, зокрема і сказ.

Тому, пам'ятаючи, що собака хижий звір і мисливець за своєю природою:

- ✓ Ніколи не втікайте від нього, бо це може спровокувати його погнатися за вами, відчувши у вас здобич;
- ✓ Якщо таки собака наздогнав вас, то не кричіть, тим більше не махайте руками або ногами, бо не кожен зможе відбитися від нападу, зате посилить агресивність пса щодо вас;
- ✓ Якби вам страшно не було, не виказуйте цього тварині своїми рухами, діями, навіть очимаб погляд намагайтеся зробити якомога спокійнішим. Та не дивіться пильно і невідривно у вічі псові. По – перше, собаки не люблять лякливих істот, бо це викликає них почуття переваги над вами, а тому й спокусу спробувати свою силу зубами. А по – друге, ваш пильний погляд у вічі, настирливе стеження за рухами примушує пса побачити у вас супротивника, який готується до нападу, тому звір може спробувати випередити можливу атаку ворога та й ухопити самому; Може зробити спробу випередити можливу атаку ворога та й ухопити самому;
- ✓ Якщо хтось хоче погладити чужого пса, поруч із яким перебуває його хазяїн, то обов'язково треба запитати дозволу в нього, водночас дізнавшись, чи пес радо або ж хоч стерпно переносить пестощі чужих людей, і вже тільки після позитивної відповіді можна приласкати собаку. Але погладжувати слід обережно й повільно, спостерігаючи, як пес

реагує на ваші доторки: радо, спокійно чи нервує або дратується – в останніх двох випадках слід припинити контакт;

✓ Ніколи не намагайтеся нагодувати чужого собаку з рук, бо він може замість подяки вкусити вас; краще покласти чи кинути їжу на відстані;

✓ Дуже небезпечно пестити чужих чи бродячих собак – навіть якщо вони не покусують, то можуть заразити хвороботворними паразитами, а то і внести пряму інфекцію;

✓ Не варто чіпати навіть свого собак, якщо він спить, - може зі сну вкусити, розлютившись;

✓ Не робіть спроби в собаки, знову ж навіть у свого, відібрати корм – і спокійний пес здатен укусити, відстоюючи своє право на їжу, бо то право на життя;

✓ Не наближайтеся до великих за розміром собак, особливо це небезпечно для дітей, бо великі потенційно агресивніші – вони відчують свою силу і завжди націлені помірятися нею будь з ким. До того ж, великих собак найчастіше використовують як сторожових чи бойових і спеціально вчать їх атакувати кожного, хто перетнув певну межу зближення із псом, - фінал може бути трагічний;

✓ Ніколи не кричіть на собак, не дражніть їх, навіть коли ті перебувають за парканом – розлючений пес може перескочити і дуже високу загородь та й поквитатися зі своїм кривдником;

✓ Якщо сталася біда і пес покусав когось – слід негайно звернутися до лікаря; якщо є можливість, з'ясуйте – пес домашній чи бродячий; у першому випадку треба дізнатися прізвища господаря і дані про пса: прищеплений він від сказу чи ні, чим хворів, чому втік із двору і т.п.; у другому випадку – щеплення проти сказу вам не уникнути, бо ризикувати не варто – це може бути і смертельний ризик;

✓ Окреме застереження для людей, які полюбляють спиртне: краще не вступати у близький контакт із собакою, зокрема намагаючись погладити його, якщо хтось перед цим випив: запах хмелю сприймається псом як чужий і неприємний – і собака може покусати навіть хазяїна;

✓ А ще завжди дотримуйтеся доброго і простого правила: після

спілкування з будь-яким псом, навіть із вашим домашнім улюбленцем, добрим і ласкавим, обов'язково ретельно вимийте руки з милом – ніколи не знатимете ніяких інфекцій та інвазій. А відтак ще більше любитимете свого пса. Бо собака – таки справді друг людини. Але якщо людина людина розумно і добре поводитьсь із собакою. І навіть усього цього дітей ваших! Обов'язково!!!

Найбільшу небезпеку для домашніх тварин становлять укуси нещеплених собак, кішок, лисиць.

Сказ – невиліковна вірусна хвороба, що передається людині та домашнім тваринам естафетно з природних осередків сказу через укуси та обслінення скаженими тваринами – хижаками (лисиця, єтновидними собаками, борсуками, вовками, собаками, кішками, щурами, кажанами, їжаками).

Не залишайте без уваги випадки покусання, подряпання та обслінення Вас, інших людей чи тварин тваринами – хижаками, а також звертайте увагу на поведінку тварин – хижаків, нещеплених проти сказу.

На підозру щодо сказу тварин Вас мають налаштувати наступні клінічні ознаки:

✓ Хвороба проявляється мінімум через 7 діб після покусання (обслінення чи по дряпання), оскільки збудник з місця проникнення рухається по нервовим волокнам до головного мозку повільно – 1 см за годину. Як правило, хвороба проявляється у терміні до 3 місяців після зараження людей чи тварин, але іноді і через 2 роки: все залежить від відстані місця проникнення збудника до мозку і властивостей самого збудника.

✓ Найбільшою сталою ознакою сказу є заміна поведінки хворої тварини: вона стає чи надто обережною та лагідною (тиха форма сказу), чи надто сміливою та агресивною (буйна форма). У неї спостерігаються проблеми з ковтанням (не п'ють воду – «водобоязкість», створюють вигляд, що «подавилися їжею»: корови буряком, а собаки та кішки «кісточкою», спостерігається постійна слинотеча). У хворих тварин (особливо ВРХ, свиней, собак та кішок) часто спотворюється апетит – вони намагаються їсти предмети;

інстинкт самозбереження штовхає їх на «пошуки рятувального зілля» (особливо, мисливських собак). Екзотичні тварини та декоративні гризуни, заражені сказом (можливо навіть штучно – як засіб біотероризму), можуть і не проявляти зазначених ознак, а гинути раптово, без занедужання.

Що треба робити, якщо ваших тварин, Вас чи інших людей укусила підозрювана у сказі тварина:

✓ Необхідно зробити все, щоб ізолювати підозрювальну в сказі тварину (прив'язати, зачинити її, тощо) для подальшого її вивчення фахівцями. Від цього залежить схема антирабічних заходів, які буде застосовано до «покусаних» (подряпаних чи обслинених) осіб та тварин: неможливість обстеження – джерела сказу – автоматично призводиться до застосування найбільш радикальних антирабічних заходів.

✓ Щонайскоріше, навіть до приходу фахівців, маєте рясно промити рану (подряпину, тощо) «мильною» водою (вода з «господарським» милом, пральним порошком) та 2-3 рази обробити (не менше 5% (не менше, але й не більше) настоянкою йоду. Що най скоріше звернутися за медичною чи ветиренарною допомогою у найближчу установку з охорони здоров'я чи ветеринарної медицини

УКУСИ ТВАРИН

Укуси тварин можуть викликати інфекцію. Найбільш небезпечним є укус скаженої тварини. Вірус сказу передається через слину зараженої тварини, наприклад, собаки, кішки, лисиці, вовка, інколи це можуть бути сільськогосподарські тварини.

Якщо людину укусила тварина, необхідно:

- вивести постраждалого у небезпечне місце, зупинити кровотечу,

- накласти пов'язку на рану, звернутися до лікаря.

Тварина, що покусала, повинна бути обстежена відносно сказу. Покусана людина, при необхідності, проходить щеплення проти сказу.

ОТРУЄННЯ, ВИКЛИКАНІ УКУСАМИ ЗМІЙ

До отруйних змій в Україні відносяться гадюка звичайна та гадюка степова. Характер отруєння залежить від дози отрути, місця укусу. Найбільш небезпечні укуси в ділянці голови, шиї, поблизу

великих кровоносних судин.

ОЗНАКИ ОТРУЄННЯ:

Біль у місці укусу; набряк, крововилив; інколи утворення пухирів; слабкість, порушення дихання; головний біль; нудота; підвищення температури тіла.

ОСНОВНІ ПРАВИЛА НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ :

- Допоможіть постраждалому зайняти зручне положення; якщо є можливість укушену кінцівку опустіть нижче рівня серця;
- Заспокойте постраждалого. На місце укусу покладіть холод;
- У більшості літературних джерел, пропонується одразу ж відсмоктувати ротом кров з ранки. Негайно розпочате відсмоктування дозволяє видалити 30-50% отрути;
- Попередньо ранки слід відкрити, стискаючи складки шкіри в області укусу;

Кров з отрутою потрібно випльовувати;

- Продовжувати відсмоктувати потрібно протягом 10-15 хвилин.

Після цього рот бажано прополоскати розчином марганцевокислого калію або содою. Відсмоктування можуть робити як і сам постраждалий, так і інші. В літературі стверджується, що ця процедура є безпечною, так як кількість отрути, яка при відсмоктуванні може потрапити в організм відсмоктуючого, дуже мала;

- Дуже важливо, щоб уражена кінцівка залишалася нерухомою.

Рухи прискорюють розповсюдження отрути в загальній циркуляції крові;

- Щоб зафіксувати уражену кінцівку, на неї слід накласти шину з підручних матеріалів або фіксуючу пов'язку;
- Допоможе зняти алергічну реакцію на укус прийом 1-2 таблеток антигістамінних препаратів(супрастин, дімедрол, тавегіл.)

Можна закапати 5-6 крапель глазоліну або саноріну в ніс і ранку від укусу;

- Потерпілому потрібно як найбільше пити.

Інструкція з безпеки життєдіяльності № 6

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Що річно у 8-16 % населення виникають симптоми поліноза у період цвітіння деяких рослин.

Поліз (англ. - пилок) – алергічне захворювання слизової оболонки носа, очей, дихальних шляхів, причинними факторами яких виступає пилок рослин. Сезонний алергічний риніт, літній карат Бостона, сінна лихоманка, періодичний риніт – це симптоми поліноза. Сінну лихоманку вперше описав англійський лікар Д.Бостон (1819р.), припустивши, що захворювання, яке виникає влітку у нього особисто та ще у десятка таких хворих, пов'язано з вдиханням якихось частинок. У 1873р. Брехт довів, що ці частинки є пилом рослин.

Рослини, пилок яких викликає алергію, об'єднують у 3 великі групи: дерева, трави, бур'яну.

Найбільш поширеними рослинами алергенами у лісостеповій зоні є пилок вільних, ліщини, берези, верби, дуба (квітень-травень), тимофіївки, вівсяниці, мятлика, крушини (червень), полину, лободи (червень-жовтень). У нас в області головним чинником полінозів виступає амброзія, мають значення також полин, лобода, соняшник, кукурудза.

Клініка картина найбільш часто зустрічається у трьох основних формах: ринокон'юнктивальний синдром, свербіння та гіперемія повік, відчуття «піску в очах», слъозотеча, пароксизмальне чхання, що супроводжується утрудненням носового вдихання та значним виділенням з носа. Цей синдром спостерігається протягом всього періоду цвітіння рослин, що являється патологічним фактором. Причинами загострення можуть бути неспецифічні фактори-пил, протяг, різні аромати.

Велике значення мають заходи щодо контролю чистоти середовища, що оточує хворого. Міжнародним конгресом з діагностики та лікування риніту дано перелік заходів, що забезпечують усунення контакту з алергеном.

Що треба робити:

Закривати вікна на ніч або завішувати їх мокрою тканиною ;
Звести до мінімуму активну фізичну діяльність на вулиці (біг, інтенсивна зарядка тощо) період загострення полінозу, особливо у вранішні години;

Намагатися не виходити з дому у вітряні сонячні сухі дні у сезон цвітіння;

Брати відпустку в період найбільш інтенсивного цвітіння та

від'їжджати в ті регіони, де цвітіння закінчилось (наприклад на море);

Тримати під час поїздки у автомобілі вікна закритими;

Уникати вживання спиртного в період цвітіння – алкоголь сприяє загостренню симптомів полінозу;

Приймати душ та мити голову після контакту з великою кількістю пилку. Ретельно мити руки, промивати очі та ніс теплою водою після кожного повертання з вулиці додому;

Носити звичайні або сонцезахисні окуляри – вони частково захистять віщі очі від пилу;

якщо ви працюєте на присадибній ділянці – одягайте перчатки та одяг, що закриває руки та ноги;

вести гіпоалергенний спосіб життя (чисте помешкання, вибіркоче харчування тощо);

в роинах, в яких батьки чи інші близькі родичі хворіють на поліноз, дітям необхідно проводити профілактику алергічних захворювань – гіпоалергенний спосіб життя.

Що неможна робити:

не косіть, не переносьте траву та не знаходьтесь довго в місцях, де її косять, не контактуйте з плісенню,

не загібайте граблями опале листя;

не вивішуйте на сушіння на відкритому повітрі білизну та одяг;

не виїжджайте на природу в період загострення полінозу у межах міста вміст пилку завжди нижче;

якщо причиною вашого захворювання є амброзія, уникайте розведення хризантем, жоржин, циній, герані.

Великої проблеми на сьогодні для Миколаєва становить амброзія. То ж ще раз звертаємо вашу увагу і наголошуємо: не намагайтесь самотужки боротися з цим бур'яном, вирубуючи його, адже навіть сік є сильним алергеном.

Для того щоб тримати захворювання під контролем, пропонуємо вашій увазі анкету. При наявності позитивних відповідей рекомендуємо своєчасно звернутися до лікаря : дітям до 16 років – у дитячу обласну лікарню, старшого віку – у Миколаївську обласну лікарню.

"ЗАТВЕРДЖЕНО"

Директор _____

Наказ № ____ від " ____ " ____ 2013р.

Інструкція з охорони праці № 7

для педагогічних працівників під час роботи в оздоровчому таборі

I. Загальні положення

1. Інструкція з охорони праці встановлює вимоги щодо безпеки діяльності педагогічного працівника в оздоровчому таборі.
2. Інструкція з охорони праці для педагогічного працівника поширюється на всі кабінети та приміщення оздоровчого табору.
3. Інструкція встановлює порядок безпечного ведення робіт педагогічним працівником у кабінетах, приміщеннях, на території оздоровчого табору та інших місцях, де педагогічний працівник виконує доручену йому роботу начальником табору.
4. Інструкція з охорони праці є обов'язковою для виконання педагогічним працівником вимог із питань охорони праці відповідно до Закону України "Про охорону праці та Кодексу законів «Про працю» України.
5. Відповідальність за розробку і контроль за виконанням педагогічним працівником інструкції з охорони праці покладається на начальника табору.
6. Працівники призначаються з числа осіб, які мають спеціальну педагогічну освіту, за станом здоров'я можуть виконувати відповідний вид роботи та пройшли навчання та відповідні інструктажі з питань охорони праці, пожежної безпеки.
7. Перед призначенням на роботу педагогічний працівник оздоровчого табору повинен пройти медичний огляд.
8. Керівник чи особа, призначена ним, проводить із працівником, який буде працювати в оздоровчому таборі вступний інструктаж із охорони праці, безпеки життєдіяльності, знайомить із правилами внутрішнього розпорядку, із заходами щодо забезпечення належного рівня пожежної безпеки, санітарними правилами улаштування і утримання приміщення.
9. Перед допуском до роботи начальник табору проводить із

працівником первинний інструктаж із охорони праці, знайомить його з умовами праці.

10. У разі виконання робіт, які не передбачені трудовою угодою або на які не оформлюються розпорядження чи інші документи, педагогічний працівник повинен одержати цільовий інструктаж на робочому місці.

11. Педагогічний працівник повинен знати правила пожежної безпеки і вміти користуватися первинними засобами пожегасіння (вогнегасниками).

12. Педагогічний працівник, який працює в оздоровчому таборі, повинен мати навички в наданні першої (долікарської) допомоги.

13. Про виявлені несправності обладнання, устаткування, пристроїв, інші небезпечні прояви та нещасні випадки, які трапилися у приміщенні або на території табору, педагогічний працівник повинен повідомити начальника оздоровчого табору.

II. Вимоги безпеки праці перед початком роботи

1. Оглянути своє робоче місце (спальну, ігрову кімнати чи ігровий майданчик із метою усунення виявлених небезпечних для життя та здоров'я дітей факторів. У разі виявлення порушень або несправностей, вжити заходів щодо їх усунення, а при необхідності - повідомити керівника оздоровчого табору.

2. Перед користуванням електроприладами необхідно візуально перевірити цілісність електропроводів, електровилок.

Перевірити, щоб на робочому місці біля електророзеток були зроблені трафаретні яскраві написи, що вказують на величину напруги.

III. Вимоги безпеки під час роботи

1. Виконуйте роботу відповідно до Вашої посадової інструкції, інструкцій з охорони праці, пожежної та електробезпеки, а саме:

- бережіть державну власність;
- повністю виконуйте вимоги охорони праці, пожежної безпеки, які передбачені відповідними правилами, інструкціями, розпорядженнями та наказами;

- тримайте у порядку і чистоті своє робоче місце, не порушуйте санітарно-гігієнічні правила;
 - утримуйтеся від дій, які заважають іншим працівникам виконувати свої обов'язки;
 - дотримуйтеся зобов'язань щодо охорони праці, передбачених правилами внутрішнього трудового розпорядку установи.
2. Не користуйтеся пошкодженими розетками та подовжувачами, вмикачами та іншими електроприладами.
 3. Не залишайте без нагляду своє робоче місце, коли обладнання підключено до електромережі (комп'ютер, радіоприймачі, нагрівальні електроприлади тощо).
 4. Співпрацюйте з адміністрацією у справі організації безпечних нешкідливих умов праці, особисто вживайте посильних заходів щодо усунення будь-якої ситуації, яка створює загрозу Вашому здоров'ю чи життю, або здоров'ю оточуючих людей, повідомляйте про небезпеку безпосередньо начальника оздоровчого табору.
 5. Не паліть і не застосовуйте відкритий вогонь у службових та інших приміщеннях табору.
 6. Не обертайте електролампи і світильники папером, тканиною та іншими легкозаймистими матеріалами, не експлуатуйте їх із знятими ковпаками.
 7. При виникненні нещасного випадку, який трапився під час навчально-виховного процесу з учнем або вихованцем, надати першу долікарську допомогу, викликати медпрацівника та повідомити начальника табору.
 8. Під час роботи оздоровчого табору при виявленні сторонніх осіб, які створюють загрозу безпеки життєдіяльності для дітей, працівників, повідомити керівника табору або чергового охоронця.
 9. Перед проведенням прогулянок або екскурсій у природу, заздалегідь приготувати питну воду у закритій посудині та аптечку першої допомоги.

***Вимоги безпеки для педагогічних працівників
у приміщенні оздоровчого табору:***

- постійно стежити за станом обладнання, вживати заходів

щодо усунення несправностей;

- бути уважним до дітей - не залишати їх без нагляду;
- подавати дітям їжу з кухні трохи охолодженою;
- не залучати дітей для одержання їжі з кухні і роздачі гарячих страв під час чергування в загоні;
- під час прийому їжі стежити, щоб діти правильно користувалися столовими приборами, попереджувати їх про можливі опіки гарячою їжею;
- для пиття дітям давати тільки кип'ячену воду і в індивідуальних чашках, зберігати її в чистій закритій посудині, у літній період необхідно стежити, щоб вода не була холодною;
- під час використання технічних засобів навчання дотримуватися інструкцій з їх експлуатації та правил електробезпеки; вмикати їх в мережу лише сухими руками, стежити за відповідністю показників напруги в електромережі, користуватися справними електроприладами, розетками, вимикачами;
- не залишати ножиці, голки, ліки, сірники, миючі засоби та інші небезпечні для здоров'я дітей предмети, тримати їх у зачиненій шафі в недоступному для дітей місці; ножиці для занять повинні бути з тупими кінцями;
- під час проведення тематичних занять, застольних ігор стежити за правильною поставою дітей: вони повинні рівно тримати корпус, сидіти глибоко на стільці, ступні ніг спираються на підлогу, відстань від очей до поверхні столу - 30-40 см;
- з метою запобігання занесенню інфекцій не передавати із одного табору у другий для тимчасового користування святкові костюми та різні атрибути для літніх свят;
- негайно ізолювати дитину, яка захворіла в таборі.

Вимоги безпеки для педагогічних працівників на ігровому майданчику, ділянці, під час походів:

- не дозволяється відправляти дітей на майданчик із кімнати і в кімнату з майданчика без супроводу дорослого;
- під час проведення прогулянок забезпечити умови для вільних ігор, вправ на бумі, драбинках тощо з обов'язковою

підтримкою дітей, систематично стежити за міцністю кріплення фізкультурного обладнання (як у спортивному залі, так і на майданчику) та за правильною обробкою дерев'яних приладів;

- під час прогулянки весь час тримати у полі свого зору всіх дітей, збираючись у зворотній шлях, перевірити їх наявність: педагогічний працівник повинен йти позаду, щоб бачити усіх дітей, в першій парі ставити найбільш організованих дітей;
- відправляючись на екскурсію, прогулянку за межі оздоровчого табору, педагогічний працівник зобов'язаний провести з дітьми додаткові бесіди щодо правил дорожнього руху, особистої безпеки тощо;
- відправляючись на екскурсію, прогулянку за межі оздоровчого табору, педагогічний працівник зобов'язаний знати кількість дітей, яких він бере з собою; якщо в таборі залишаються деякі діти з загону, то їх передають під відповідальність одного з педагогічних працівників табору (за вказівкою начальника табору);
- у разі виходу на прогулянку з дітьми за межі табору треба мати не менше 2-х працівників, при цьому необхідно дотримуватися правил дорожнього руху, у разі переходу вулиці слід зупинити дітей біля переходу, педагогічному працівнику - стати з червоним прапорцем на проїжджій частині дороги, що буде сигналом для припинення руху транспорту. Після повної зупинки транспорту діти переходять вулицю з вихователем, останнім переходить вулицю другий педагогічний працівник, об'єднувати загони (більше 2-х) не дозволяється;
- не допускати прогулянок-екскурсій дітей поблизу доріг із інтенсивним рухом транспорту, трамвайних, залізничних колій;
- під час проведення занять на ділянці оздоровчого табору, у куточку природи стежити, щоб діти не вживали без дозволу педагогічного працівника рослини (ягоди, трави), гриби; на ділянці, у куточку природи не повинно бути отруйних рослин, ягід, а також рослин із колючим і гострим листям та плодами;
- під час перебування на території табору стежити, щоб діти не

виходили за межі закладу освіти;

- стежити, щоб діти мали легкі головні убори для уникнення перегрівів, сонячні ванни проводити лише за призначенням й під наглядом медичного працівника;
- під час купання дітей у природних водоймищах перевіряти місця купання; дозволяється купання у неглибоких річках, водоймищах, при цьому загін дітей 25-30 осіб супроводжують не менше 2-х дорослих. Одночасно у воді повинно знаходитися 3-5 дітей у супроводі дорослого, решта дітей залишається на березі під наглядом іншого дорослого.

IV. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- Перевірте своє робоче місце.
- Вимкніть від електромережі електрообладнання.
- Закрийте вікна.
- Перевірте наявність ключів від кімнат, замкніть їх і віддайте ключі черговому оздоровчому табору.
- Про виявлені недоліки повідомте керівника оздоровчого табору.

V. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

1. При виявленні небезпечної ситуації (пожежа, землетрус, радіаційна безпека, неполадки в електрогосподарстві тощо) для вашого життя та життя дітей, працівників, заспокойтесь і заспокойте оточуючих. Оцініть важкість аварійної ситуації.
2. Не усувайте самі несправностей електромережі та електрообладнання. У випадку вимкнення електроенергії, слід терміново вимкнути все електрообладнання, яке знаходиться у роботі, підключення його здійснювати тільки після вмикання напруги електромережі, яка відповідає нормам.
3. У разі витікання газу в газовій мережі необхідно перекрити головний кран по газу, викликати аварійну службу газу і сповістити керівника оздоровчого табору.
4. У випадку аварії в системі водопостачання чи каналізації необхідно терміново перекрити крани водопостачання, викликати аварійну службу водоканалу і сповістити керівника оздоровчого табору.
5. При виявленні пожежі педагогічний працівник зобов'язаний негайно викликати пожежну частину за телефоном - 101,

повідомити керівника оздоровчого табору. Вжити заходів згідно з планом евакуації на випадок пожежі, виробничих та природних явищ та вивести дітей у небезпечне місце. Прийняти участь у роботі щодо збереження державного майна та цінних паперів.

6. При появі сторонньої особи, яка застосовує противоправні дії щодо Вашої безпеки життєдіяльності або оточуючих Вас, викличте міліцію за тел. – 102.

7. У випадку травмування дітей або працівників під час роботи табору необхідно звернутися до медичного працівника, викликати швидку допомогу за телефоном – 103, або у разі необхідності надати першу долікарську допомогу, повідомити начальника табору.

Дії педагогічного працівника щодо надання першої долікарської допомоги

Надання першої медичної допомоги треба починати з оцінки загального стану потерпілого і на підставі цього скласти думку про характер пошкодження.

1. У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця негайно приступити до проведення штучного дихання та зовнішнього масажу серця, негайно викликати за телефоном 103 швидку медичну допомогу.

2. Дії при ураженні електричним струмом:

- необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, вимкнувши електрообладнання від джерела живлення, а при неможливості вимкнення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал;
- при відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку.

При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103.

3. Дії при пораненні:

- для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний

перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом;

- якщо індивідуального пакету якимось чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо свіжовипрасувану) носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настоянку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

4. Дії при переломах, вивихах, ударах, розтягненні:

- при переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба;
- при передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або роту) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку;
- при підозрюванні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям у низ, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку;
- при переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5. Дії при теплових опіках:

- при опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом;
- при опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом;
- при опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3% марганцевим розчином або 5%

розчином таніну;

- при опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

6. Дії при кровотечі:

- для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно підняти поранену кінцівку доверху, кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, при допомозі згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.